Chapter- 11

तृतीयो विभागः

चतुर्थं परिशिष्टम्

ग्रन्थोक्तभौगोलिकशब्दानां सूचिः

तृतीयो विभागः
चतुर्थं परिशिष्टम्
ग्रन्थोक्तभौगोलिकशब्दानां सूचिः

---

(१) **अङ्गः-क.सं.-११.७७** –अयं देशो बङ्गालस्य वर्तमाने भागलपुरसमीपे स्थितः। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.९)

(२) **आवन्तिका- ३८.८२** (अवन्तिः) वर्तमाना उज्जयिनी, हिन्दूनां सप्तपवित्रनगरीमध्ये एकतमा(अयोध्यामथुरामाया..), सिप्रानदीतटस्था नगरी। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.११०)

(३) **कलिङ्गदेशः-३३.२५, कलिङ्गः**–११.७७– तन्त्रमध्ये अस्य देशस्य स्थितिः- जगन्नाथात्समारभ्य कृष्णातीरान्तगः प्रिये, कलिङ्गदेशः संप्रोक्तो वाममार्गपरायणः। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.२५७)

(४) **काशी-३४.२३**- वाराणसी। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.२७४)

(५) **कुरुदेशः- ३३.२४**- वर्तमानदिल्लीसमीपस्थः, भारतस्योत्तरे स्थितदेशः। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.२८६)

(६) **कृष्णवेणी- ४९.६९**- (कृष्णवेणा–) कृष्णा नदी । (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.३००)

(७) **कौरवं**-३८.८१- कुरूणां सम्बन्धितं क्षेत्रम्(देशः)। (आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.३०७)

(८) **खशः**-१९.८–भारतस्योत्तरस्थः शिखरमयप्रदेशः–मनुस्मृतिः १०.४०(आप्टे–संस्कृत–हिन्दीकोश पृ.३२५)

(९) **गङ्गा-३४.२२**-प्रसिद्धा महानदी गङ्गा।

(१०) **गया-३४.१८, ३४.२**- बिहारस्यैकं नगरम्, तदेकं तीर्थस्थानं वर्तते। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.३३६)

(११) **गान्धारः-३८.८२**- भारतमेवं पर्शिया मध्यस्थो देशः, वर्तमानः कन्धारः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.३४३)

(१२) **गोदावरी-४९.६९** - दक्षिणदेशस्यैका नदी। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.३५३)

(१३) **गौडः-३३.२६** – स्कन्दपुराणे-वङ्गदेशं समारभ्य भुवनेशान्तगः शिवे। गौडदेशः समाख्यातः सर्वविद्याविशारदः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.३५५)

(१४) **चीनः-४८.८६** -वर्तमानचीनदेशः । (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.३८४)

(१५) **पाञ्चालः-३८.८१** -पञ्चालानां देशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.६००)

(१६) **पाण्ड्यदेशः-४.१०** – पाण्डुदेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.६०२)

(१७) **पुलिन्दकः-४८.८६**- पर्वतीयदेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.६२६)

(१८) **भागीरथी-३६.५८** –गङ्गानदी। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.७३५)

(१९) **मध्यदेशः-३३.२५** -हिमवद्विन्ध्ययोर्मध्यं यत्प्राग्विनशनादपि। प्रत्यगेव प्रयागाच्च मध्यदेशः स कीर्तितः-मनु.२.। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.७७०)

(२०) **मागधः-३८.८२**- मगधदेशः। बिहारस्य दक्षिणभागः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.७५९)

(२१) **मालवः- ३३.२६-** मध्यभारतं, वर्तमानो मालवाप्रदेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.७९८)

(२२) **लंका-४९.७०**-वर्तमानो सीलोनद्वीपः।(आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.८६८)

(२३) **वङ्गः- ११.७७/ वङ्गदेशे-३३.२४/बङ्ग-१९.८**-बंगालप्रदेशः, रत्नाकरं समारभ्य ब्रह्मपुत्रान्तगः प्रिये। वङ्गदेश इति प्रोक्तः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.८८९)

(२४) **वाह्लीकः- १९.८, ३३.२४-** आधुनिको बलखप्रदेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.९२३)

(२५) **विन्ध्यः-४९.६८-** एका पर्वतश्रेणिः, या उत्तरभारतं-दक्षिणभारतात् पृथक् करोति, सप्तपर्वतेष्वेकः, मध्यदेशस्य दक्षिणी सीमा। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.९४०)

(२६) **विदेहः-३८.८१-** प्राचीनो मिथिलादेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.९३५)

(२७) **शूरशेनः-३८.८२** –मथुरासमीपस्थ एको देशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.१०२७)

(२८) **सह्यः -३३.२३-** पर्वतविशेषः।

(२९) **सौराष्ट्रदेशः ३३.२३**-सौराष्ट्रनाम्नः प्रदेशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.११३१)

(३०) **हिमाद्रिः- ४९.६८**-हिमालयपर्वतः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.११७४)

(३१) **हूणः १८.१९**-(हूणः-असभ्यः, विदेशीयः) हूणानां देशः। (आप्टे-संस्कृत-हिन्दीकोश पृ.११७६)